

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

рішенням вченої ради
Волинського національного
університету імені Лесі Українки
(протокол від 26.09.2026 р. № 3)

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА
ПСИХОСОЦІАЛЬНУ ПІДТРИМКУ У ВОЛИНСЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Положення про психічне здоров'я та психосоціальну підтримку (далі – Положення) визначає правові, організаційні та функціональні засади забезпечення психічного здоров'я та здійснення психосоціальної роботи у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (далі – Університет).
Положення розроблене відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про охорону психічного здоров'я», «Про систему охорони психічного здоров'я», з урахуванням Цільової моделі системи у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в Україні, Положення про психологічну службу в системі освіти України, а також із урахуванням Стратегії розвитку Університету.
При формуванні підходів до організації психологічної роботи враховано принципи, викладені в методичних матеріалах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» – «Гайд. Університет як простір психосоціальної підтримки та турботи про психічне здоров'я».
- 1.2. *Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка в Університеті* (далі – ПЗПСП) – це комплексний підхід, що передбачає впровадження системи заходів, спрямованих на підтримку та захист психічного здоров'я учасників освітнього процесу. ПЗПСП охоплює профілактику, психоосвітню діяльність, інтервенції в кризових ситуаціях. Метою впровадження ПЗПСП є забезпечення психосоціального благополуччя студентів, науково-педагогічних працівників та інших співробітників Університету.
- 1.3. Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка є наскрізними компонентами всіх рівнів функціонування Університету. Це включає не лише безпосереднє надання допомоги здобувачам освіти та працівникам, а й створення нових знань, практик і політик, що можуть масштабуватися за межі закладу вищої освіти та використовуватися на регіональному й національному рівнях.
- 1.5. *Психосоціальна робота* в Університеті здійснюється на принципах законності, поваги до прав людини, добровільності, конфіденційності,

доступності, професіоналізму, етичності, міждисциплінарності, цілісності підходів, інклюзивності та наукової обґрунтованості.

- 1.6. Університет впроваджує Концепцію загальноуніверситетського підходу, яка передбачає спільну відповідальність усіх структур Університету за психічне здоров'я. Цей підхід передбачає інтеграцію принципів турботи про психічне благополуччя на всіх рівнях університетського життя – у стратегіях управління, навчальному процесі, науковій діяльності, соціальному середовищі та інфраструктурі. Такий цілісний підхід спрямований на формування безпечного, інклюзивного та підтримувального освітнього простору, що сприяє розвитку резильєнтності, добробуту та академічного успіху всіх учасників освітнього процесу.
- 1.7. Одними із ключових суб'єктів, що забезпечує фахову, цілеспрямовану та комплексну допомогу учасникам освітнього процесу, є: Навчально-науковий «Центр ментального благополуччя», Науково-методичний центр «Ментальне здоров'я», Сервіс психологічної підтримки здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників «Точка опори», психосоціальна підтримка практичного психолога відділу молодіжної політики та соціальної роботи.
- 1.8. Метою діяльності зазначених підрозділів є:
  - надання психологічного супроводу та підвищення ефективності освітньо-виховного процесу;
  - сприяння розвитку й формуванню зрілої, професійно орієнтованої особистості студента;
  - організація та проведення освітніх заходів і наукових досліджень у сфері ментального здоров'я;
  - надання комплексних послуг з психосоціальної підтримки.
- 1.9. У ході реалізації психологічної роботи в Університеті відбувається співпраця з: департаментом сім'ї, молоді та спорту Луцької міської ради; Луцьким міським центром соціальних служб сім'ї, дітей та молоді; службою у справах дітей Луцької міської ради; органами охорони здоров'я, праці та соціального захисту населення; правоохоронними органами; соціальними службами для молоді; органами студентського самоврядування, а також із громадськими організаціями.
- 1.10. Керівництво психосоціальною роботою в Університеті здійснюється проректором з навчально-виховної роботи та комунікації.

2. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ЦІЛІСНОГО ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКОГО ПІДХОДУ ДО ПІДТРИМКИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я:

Зміст загальноуніверситетського підходу розкривається через практичні компоненти, що інтегруються у щоденну діяльність університетської спільноти:

- 2.1. *Лідерство та організаційна культура.* Університет демонструє лідерство у сфері турботи про психічне здоров'я, формує культуру підтримки, відкритості та поваги, у якій студенти та працівники відчують себе почутими і включеними.

- 2.2. *Навчання та академічний досвід.* Під час проєктування освітніх програм, визначення навчального навантаження, викладання та оцінювання враховуються аспекти психічного здоров'я. Створюються умови, що сприяють позитивному академічному досвіду та емоційному комфорту здобувачів освіти.
- 2.3. *Підтримка.* Надаються доступні, якісні й своєчасні послуги з психосоціальної підтримки та психологічної допомоги, які відповідають індивідуальним потребам різних категорій студентів і працівників.
- 2.4. *Інклюзивність та рівність.* Університет прагне забезпечити рівний доступ до освітніх можливостей, участі в університетському житті для всіх, незалежно від стану здоров'я, соціального статусу, етнічного походження чи інших характеристик.
- 2.5. *Спільнота та соціальні зв'язки.* Створюються умови для розвитку позитивних міжособистісних зв'язків в академічному середовищі, підтримується участь у студентському житті та заходах, що зміцнюють почуття приналежності.
- 2.6. *Робоче середовище та добробут персоналу.* Особлива увага приділяється психологічному комфорту, професійному розвитку та підтримці працівників, зокрема створенню здорового робочого середовища.
- 2.7. *Участь студентів.* Студенти залучаються до процесів розробки, реалізації та оцінювання політик і заходів, пов'язаних із психічним здоров'ям.
- 2.8. *Дослідження, моніторинг та оцінювання.* Університет здійснює збір і аналіз даних щодо стану психічного здоров'я, проводить внутрішні дослідження та використовує їх результати для вдосконалення політик і практик у цій сфері.

3. ПРИНЦИПИ ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКОГО ПІДХОДУ ДО ПІДТРИМКИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Принципи підходу:

- 3.1. *Превентивність і раннє втручання:* пріоритет надається попередженню психологічних проблем та формуванню навичок психоемоційного самозбереження;
- 3.2. *Доступність і рівність:* усі здобувачі освіти та працівники мають рівний доступ до психосоціальної підтримки незалежно від соціального статусу чи походження;
- 3.3. *Інтегрованість у освітнє середовище:* психічне здоров'я розглядається як невід'ємна частина якості освіти, здобувачі освіти та викладачі залучаються до тематичних освітніх програм і тренінгів;
- 3.4. *Участь спільноти:* залучення академічної спільноти до формування доброзичливого, безпечного середовища;
- 3.5. *Етичність і конфіденційність:* дотримання етичних стандартів, анонімність у психологічній роботі.

4. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА В МЕЖАХ ІНКЛЮЗІЇ ТА ДОСТУПНОСТІ

Психологічна підтримка в межах інклюзії та доступності є ключовим елементом університетської спільноти, що ґрунтується на принципах рівності та взаємопідтримки, і охоплює такі складові:

- 4.1. *Роботу з вразливими категоріями здобувачів освіти та працівників, зокрема з особами з інвалідністю, внутрішньо переміщеними особами, учасниками бойових дій, особами у складних життєвих обставинах;*
- 4.2. *Цифровізацію як спосіб забезпечення доступності психологічних послуг для усіх, включно з тими, хто не має можливості відвідувати очні консультації (дистанційне консультування, онлайн-опитування);*
- 4.3. *Навчальну роботу з викладачами, працівниками та студентами щодо навичок психологічної саморегуляції, ідентифікації ознак психоемоційного виснаження, алгоритмів дій у кризових ситуаціях;*
- 4.4. *Безбар'єрність фізичного, інформаційного, психологічного та соціального середовищ, створенням дружнього до інклюзивності середовища, недискримінаційною комунікацією.*

5. ФУНКЦІОНАЛЬНІ НАПРЯМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОСИСТЕМИ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ В УНІВЕРСИТЕТІ

- 5.1. *Безпосереднє надання послуг.*

В Університеті надається індивідуальна та групова психологічна допомога, проводяться кризові інтервенції, забезпечується підтримка адаптації першокурсників, а також надається допомога внутрішньо переміщеним здобувачам освіти, дітям військовослужбовців, студентам-ветеранам та іншим вразливим категоріям.

У межах програми «Ти як?» реалізуються просвітницькі та профілактичні заходи, спрямовані на покращення психоемоційного добробуту учасників освітнього процесу, подолання стресу, підтримку в складних життєвих ситуаціях і створення безпечного середовища для навчання та роботи.

Університет забезпечує доступ до послуг ПЗПСП через діяльність практичного психолога відділу молодіжної політики та соціальної роботи, Центру ментального благополуччя, Науково-методичного центру «Ментальне здоров'я», Сервіс психологічної підтримки здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників «Точка опори», а також через освітні, інформаційні та консультативні програми.

- 5.2. *Освіта та професійна підготовка фахівців.*

Університет здійснює підготовку фахівців у сфері психічного здоров'я, зокрема психологів, соціальних працівників, медичних працівників, формуючи в них професійні знання, практичні навички та етичні орієнтири.

Здобувачі освіти інших спеціальностей мають доступ до навчальних курсів, що охоплюють тематику ментального здоров'я, що сприяє формуванню культури турботи про психічне здоров'я у різних сферах суспільного життя.

Університет впроваджує принцип «освіти впродовж життя», створюючи умови для безперервного професійного розвитку, підвищення кваліфікації та актуалізації знань у галузі психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. Такі можливості доступні для працівників, випускників та фахівців інших галузей.

5.3. *Дослідження та інновації.*

Університет активно розвиває наукову діяльність у сфері психічного здоров'я, займається розробкою нових підходів до профілактики, діагностики та підтримки ментального благополуччя. Впроваджуються інноваційні моделі інтервенцій спрямовані на підтримку здобувачів освіти та працівників. Ці ініціативи реалізуються в межах наукових досліджень, пілотних програм і міждисциплінарної співпраці, що дозволяє постійно вдосконалювати систему психосоціальної підтримки в Університеті.

6. КЛЮЧОВІ НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ В УНІВЕРСИТЕТІ

- 6.1. *Системний підхід до забезпечення психічного здоров'я.* В Університеті впроваджено цілісну модель психосоціальної підтримки, яка охоплює профілактичну, просвітницьку, консультативну та кризову допомогу. Робота здійснюється на основі системного підходу, інтегрованого в освітню, адміністративну та соціальну діяльність університету.
- 6.2. *Психологічно безпечне та інклюзивне освітнє середовище.* В Університеті створені умови, що сприяють психологічній безпеці, прийняттю та підтримці для всіх учасників освітнього процесу. Забезпечено доступ до інформації з питань психічного здоров'я шляхом консультацій та інформування, які надаються практичним психологом, психологічними центрами та Сервісом психологічної підтримки здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників «Точка опори». Впроваджено інклюзивні підходи, засновані на принципах недискримінаційної взаємодії, а також створено умови для розвитку підтримки вразливих категорій осіб.
- 6.3. *Промоція психічного здоров'я.* Постійно реалізуються інформаційні кампанії, лекції, тренінги, тижні психічного здоров'я та інші просвітницькі заходи, спрямовані на формування позитивного ставлення до турботи про психічне здоров'я, зменшення стигматизації та підвищення обізнаності у студентської й викладацької спільноти.
- 6.4. *Превентивна діяльність.* В університеті впроваджені профілактичні програми, спрямовані на розвиток резильєнтності, емоційної компетентності, стресостійкості.
- 6.5. *Інтеграція психічного здоров'я в освітній процес.* До освітніх програм включено компоненти, що формують знання та навички у сфері ментального здоров'я, психоемоційної саморегуляції й надання підтримки іншим. Розроблені вибіркові дисципліни з поглибленим вивченням тем психічного здоров'я відповідно до фахової специфіки.

- 6.6. *Міждисциплінарна співпраця.* Забезпечено ефективну взаємодію між підрозділами університету, а також із зовнішніми партнерами – медичними установами, соціальними службами, центрами психічного здоров'я. Університетська модель психосоціальної підтримки ґрунтується на принципах міждисциплінарності та комплексності.
- 6.7. *Інфраструктура та ресурси психосоціальної підтримки.* В Університеті функціонують Навчально-науковий «Центр ментального благополуччя», Науково-методичний центр «Ментальне здоров'я», Сервіс психологічної підтримки здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників «Точка опори», психологічна підтримка практичного психолога відділу молодіжної політики та соціальної роботи.

7. СУБ'ЄКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ В УНІВЕРСИТЕТІ: НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ

- 7.1. Суб'єктами системи психічного здоров'я в закладі вищої освіти є здобувачі освіти, адміністрація, викладачі, студентське самоврядування та партнерські організації, які спільно формують підтримуюче середовище, забезпечують доступ до допомоги й реалізують заходи з профілактики проблем психічного здоров'я та розвитку психологічного благополуччя. Одним із ключових суб'єктів, що забезпечує фахову, цілеспрямовану та комплексну допомогу учасникам освітнього процесу, є: Навчально-науковий «Центр ментального благополуччя», Науково-методичний центр «Ментальне здоров'я», Сервіс психологічної підтримки здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників «Точка опори», психосоціально-практичного психолога відділу молодіжної політики та соціальної роботи.
- 7.3. Навчально-науковий «Центр ментального благополуччя» функціонує при кафедрі загальної та клінічної психології і був створений під керівництвом доктора психологічних наук, професора Коструби Н. С., яка є регіональною координаторкою Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», що реалізується за ініціативи Першої леді України Олени Зеленської.

Центр поєднує освітню, науково-дослідну та практичну діяльність у сфері психічного здоров'я. Він функціонує як платформа для підготовки фахівців, розробки та впровадження інноваційних підходів до збереження й підтримки ментального здоров'я, проведення міждисциплінарних досліджень, а також реалізації профілактичних, освітніх і просвітницьких програм для студентів, працівників та ширшого соціального середовища.

Метою діяльності «Центру ментального благополуччя» є:

- організація та реалізація освітніх заходів і наукових досліджень;
- надання комплексних послуг у сфері ментального здоров'я;
- сприяння міжсекторальному діалогу в контексті ментального благополуччя.

Ключові напрями діяльності Центру:

- проведення наукових досліджень з актуальних проблем ментального здоров'я;
- участь у державних і регіональних цільових програмах та проєктах;
- організація конференцій, публічних лекцій, просвітницьких заходів;

- публікація результатів досліджень у вітчизняних і міжнародних фахових виданнях;
- розробка й впровадження програм формування психологічної стійкості та навичок самодопомоги;
- надання психоедукаційної та консультативної допомоги;
- перенаправлення осіб у кризових станах до відповідних спеціалізованих служб;
- підтримка інновацій у сфері ментального здоров'я та формування міждисциплінарного співробітництва.

Окремим напрямом роботи Центру є проведення освітніх заходів для представників професій, які працюють із людьми – працівників Пенсійного фонду, ДСНС, освітян, держслужбовців та інших. Таке навчання спрямоване на розвиток емоційної компетентності, навичок ефективної комунікації, розпізнавання психологічних труднощів і надання первинної психологічної допомоги у професійній діяльності.

7.4. Науково-методичний центр «Ментальне здоров'я» кафедри практичної психології та психодіагностики – це міждисциплінарний структурний підрозділ, який здійснює діяльність у комплексі освітньої, наукової, методичної, дослідницької, лікувально-реабілітаційної та просвітницької сфер.

Основні функції Центру:

- організація і проведення спільних досліджень у сфері медико-психологічної реабілітації;
- створення і впровадження практико-орієнтованих програм психодіагностики та психологічної підтримки;
- організація наукових і освітніх подій: конференцій, круглих столів, семінарів;
- залучення студентів, аспірантів, викладачів до міждисциплінарних наукових і клінічних практик;
- апробація інноваційних підходів у психотерапії;
- супровід реабілітаційних процесів у співпраці з Волинським обласним госпіталем ветеранів війни;
- поширення результатів наукової роботи в засобах масової інформації, мережі Інтернет і через публікації у фахових виданнях.

Додатково Центр активно працює над підвищенням кваліфікації фахівців, які надають допомогу військовослужбовцям, членам їхніх родин, а також працюють у сфері дитячої та підліткової психотерапії. Ці програми включають теоретичну підготовку, супервізійну підтримку та впровадження сучасних методик психокорекції й реабілітації.

7.5. Сервіс психологічної підтримки здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників «Точка опори».

Мета та місія сервісу: створити простір довіри та безпеки для науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти, де вони можуть отримати професійну психологічну допомогу, знизити рівень стресу, навчитися технік саморегуляції й підвищити психологічну стійкість у час війни.

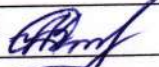
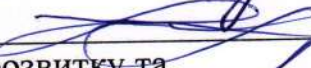

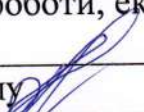
Основні напрями роботи:

- Індивідуальне консультування: кризові консультації (тривога, втрата, панічні атаки), супровід у випадку академічного вигорання.
  - Групова робота: групи психологічної підтримки для студентів і викладачів; тренінги з розвитку стресостійкості.
  - Профілактика та розвиток: воркшопи з емоційного інтелекту, mindfulness, саморегуляції, лекції про ментальне здоров'я під час війни;
  - Онлайн підтримка: анонімний чат/бот для звернень, онлайн-консультації для тих, хто не може відвідувати особисто, база ресурсів: відео, статті, вправи з психологічної самодопомоги.
- 7.6. Практичний психолог відділу молодіжної політики та соціальної роботи здійснює комплексний професійний супровід, що охоплює широкий спектр взаємопов'язаних напрямів діяльності – профілактичної, освітньої, консультативної, інклюзивної та адаптаційної. Уся діяльність спрямована на формування стійкої, підтримувальної академічної спільноти.
- Консультування – індивідуальна та групова психологічна допомога з урахуванням специфіки запиту; забезпечення анонімних і безкоштовних консультацій.
  - Психологічний супровід освітнього процесу – взаємодія з викладачами та адміністрацією щодо підтримки вразливих категорій студентів, створення безпечного й інклюзивного освітнього середовища.
  - Адаптаційна підтримка першокурсників – допомога у процесі входження в університетське життя, зокрема підготовка до сесії, участь у програмі «Школа тьюторів».
  - Сприяння рівності та підтримка молодих батьків – забезпечення рівних можливостей для студентів із сімейними обов'язками, створення дружнього середовища, співпраця з профспілками та органами студентського самоврядування.
  - Формування психологічної культури – розвиток культури взаємоповаги та відкритості, сприяння етичним і доброзичливим стосункам у колективах.
  - Сприяння доступу до соціальних гарантій – консультування щодо соціальних пільг, допомога в оформленні соціальних стипендій, супровід студентів пільгових категорій.
  - Інклюзивна підтримка – психологічний супровід здобувачів освіти з числа вразливих груп (осіб з інвалідністю, ВПО, дітей загиблих військовослужбовців, сиріт, малозабезпечених, студентів-батьків тощо) з метою сприяння адаптації, інтеграції в освітнє середовище, подолання бар'єрів та забезпечення рівного доступу до освіти.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 8.1. Це Положення є локальним нормативно-правовим актом Університету та перебуває у вільному доступі для здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, адміністрації та інших зацікавлених осіб.
- 8.2. Положення набирає чинності з моменту його затвердження Вченою радою Університету та введення в дію відповідним наказом ректора.
- 8.3. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету в установленому порядку.

Погоджено

Проректор з науково-педагогічної, виховної роботи та комунікації	
Проректор з навчальної роботи та рекрутації	
Проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної співпраці	
Проректор з науково-педагогічної роботи та цифровізації	
Проректор з науково-педагогічної роботи, економічного розвитку та проєктної діяльності	
В. о. начальника юридичного відділу	
В. о. начальника відділу молодіжної політики та соціальної роботи	